

Beantwoording raadsvragen

2024/38

Schriftelijke vragen zoals omschreven in artikel 43 van het Reglement van Orde van de gemeenteraad van Ede.

Datum:	11 juni 2024
Onderwerp:	Buitenslapers
Indieners:	Sam Elfvering - D66 Robin Bongers-Karmaoui - GroenLinks Erik Wesselius - Mens en Milieu Ede
Bijlage:	Brief Wesley en Albert aan de burgemeester

Inleiding:

Op 1 mei jl. is de nachtopvang voor dak- en thuisloze mensen in Ede gesloten. Zonder perspectief voor de aankomende maanden zijn de mensen die gebruik maakten van deze opvang op straat gezet. Sinds het sluiten van de nachtopvang slapen er diverse mensen in onze gemeente op straat, waaronder een aantal in de Sysselt naast het station Ede-Wageningen. Wederom zonder perspectief voor de mensen in kwestie heeft het college van B en W ervoor gekozen te handhaven en hen weg te sturen.

Vragen:

Twee van de mensen die dankzij het handelen van dit college in een mensonwaardige situatie terecht zijn gekomen zijn Wesley en Albert. Vanuit hun benarde situatie hebben zij een brandbrief aan u (het college) geschreven, specifiek gericht aan de burgemeester (zie bijlage).

1. Wat is uw reactie op deze brief? Bent u bereid in te gaan op de uitnodiging van Wesley en Albert om bij hen langs te gaan (waar dat dan ook mag zijn) en met hen in gesprek te gaan over de situatie waar zij nu gedwongen in terecht zijn gekomen?

Wat D66, GroenLinks en MME betreft heeft de handhaving die heeft plaatsgevonden op 31 mei jl. de situatie voor veel van de dakloze mensen alleen maar verder verslechterd. Deze mensen, die het vaak al moeilijk hebben, hebben voorlopig geen enkel perspectief op onderdak. Hierover hebben we ook diverse berichten ontvangen vanuit de dakloze mensen zelf en vanuit diverse bezorgde Edenaren.

2. Voor D66, GroenLinks en MME staat vast dat de handhavende acties sinds 31 mei jl. de situatie voor de mensen in kwestie significant heeft verslechterd. Bent u dat met ons eens? Zo niet, kunt u uitleggen op welke manier u denkt dat de mensen in kwestie dankzij het handhaven beter af zijn? Als u het met ons eens bent, kunt u dan aangeven op welke manier zij sinds het handhaven slechter af zijn?
3. Sinds de handhavende acties van 31 mei jl. zijn diverse dakloze mensen een paar honderd meter opgeschoven. Anderen zijn rond gaan zwerven en/of inmiddels onvindbaar voor veldwerkers. Is het college het met D66, GroenLinks en MME eens dat de handhavingsacties het veldwerk moeilijker hebben gemaakt en dat mede daardoor meerdere mensen uit het zicht van het Leger des Heils zijn verdwenen? Zo niet, waarom niet en op basis waarvan? Zo ja, waarom heeft u hier dan toch voor gekozen?
4. Diverse mensen zijn spullen, tenten en slaapzakken kwijt na de handhaving op 31 mei jl. Bent u bereid om deze spullen kosteloos te laten ophalen, of desnoods te vergoeden aan de mensen in kwestie?
5. Wij hebben berichten ontvangen dat sommige mensen ook hun identiteitsbewijs kwijt zijn sinds de ontruiming van 31 mei jl. Bent u bereid hen kosteloos te voorzien van een vervangend identiteitsbewijs en dat via veldwerkers actief onder de aandacht te brengen bij de mensen in kwestie?
6. Op dit moment zijn er voor deze doelgroep geen sanitaire voorzieningen beschikbaar. Bent u het met ons eens dat dit een onmenselijke en onwenselijke situatie is die zo snel mogelijk moet worden verholpen? Wanneer gaat er opvolging gegeven worden aan de eerdere toezegging dat de dakloze mensen toegang krijgen tot een laagdrempelige vorm van sanitaire voorzieningen?
7. Bent u het met D66, GroenLinks en MME eens dat sinds de handhavende acties van 31 mei jl. de mensen die langs de Sysselt sliepen geen zicht hebben op een legale/gedoogde plek waar zij kunnen slapen (inclusief WC en douche)? Zo niet, waar kunnen zij volgens u dan wel per direct terecht? Zo ja, hoe gaat u deze situatie zo snel mogelijk verhelpen?

8. Bent u bereid om te kijken naar een vorm van crisishulpverlening voor de groep dakloze mensen tot de nachtopvang in november a.s. opent? Zo niet, waarom niet? Kunt u in uw antwoord specifiek ingaan op opties zoals het opzetten van een tent, tijdelijke nachtopvang in containers, (niet vitale) vakantieparken, lege kerken, kantoor- of winkelpanden of het simpelweg gedogen van een bewaakt tentenkamp ergens binnen de grenzen van onze gemeente?
9. Hoe werkt de gemeente Ede samen met andere gemeenten in de regio om gezamenlijk te zorgen voor een goede opvang van dak- en thuislozen?

Vlak voor het versturen van deze vragen kregen wij bericht dat een van de mensen die nu in Ede op straat slaapt met onderkoelingsverschijnselen met spoed is opgehaald door een ambulance.

10. Hoe reflecteert het college hierop? Welke actie gaat u per direct ondernemen voor de veiligheid en gezondheid van deze mensen en om te voorkomen dat dit nogmaals gebeurt?

Met klem willen we u verzoeken om per direct een oplossing te regelen voor de situatie die is ontstaan sinds 31 mei jl. Een groep mensen is door de keuzes van het college in een onhoudbare situatie gedwongen. Als D66, GroenLinks en MME schamen we ons voor de ontstane situatie en maken we ons grote zorgen over de gezondheid en veiligheid van deze mensen. Het kan niet zo zijn dat dit college ervoor kiest deze buitenslapers in de steek te laten tot de beoogde opening van de nachtopvang in november a.s. We verwachten zo snel mogelijk een concrete, veilige en schone oplossing.

Tot slot verzoeken we u met klem deze vragen uiterlijk voor de eerste termijnbehandeling van de Perspectiefnota te beantwoorden.

Beantwoording door het college van burgemeester en wethouders d.d. 24 juni 2024

Ad 1.

Donderdag 20 juni heeft er een gesprek plaatsgevonden met beide heren en nog iemand uit de groep. Het was prettig van elkaar van gedachte te wisselen over de ontstane situatie. Dit heeft geleid tot meer begrip over en weer. Feit blijft echter dat we voor de heren niet direct een oplossing hebben. Dat heeft behalve regiobinding ook te maken met gedragingen in het verleden in o.a. opvang. Dit is ook benoemd in het gesprek. Er is een vervolgspraak gemaakt om verder te kijken of en hoe we hen kunnen helpen.

Ad 2.

De handhavende actie had als doel de ontstane groepsvorming te beëindigen. Het zogenaamde tentenkamp had een aanzuigende werking op mensen van buiten onze regio en zorgde voor gevaarlijke en overlast gevende situaties. Daarnaast maakten wij ons zorgen over de sociale hygiëne en veiligheid binnen de groep.

Ad 3.

De situatie is niet anders dan het altijd is geweest voor het veldwerk uitgevoerd door het Leger des Heils (Ontmoeten en verbinden). Zij hebben daar ervaring mee en weten wat ze moeten doen om mensen weer in zicht te krijgen. Mensen die in beeld zijn geweest kennen de weg en kunnen zich ook zelf melden bij voorzieningen die we als gemeente hebben ingericht zoals de dagopvang, de Meet-inn en onze eigen Toegang van de Wmo.

Ad 4.

Zeer veel was achtergelaten en is opgeruimd. Spullen die zijn achtergebleven zijn opgeslagen en geregistreerd. De eigenaren kunnen deze spullen komen ophalen.

Ad 5.

Het kwijtraken van ID-bewijzen heeft geen directe samenhang met de ontruiming. Mocht het tussen de spullen gezeten hebben die ingenomen zijn, dan kunnen die conform het antwoord op vraag 4 opgehaald worden.

Ad 6.

Er is tot op heden maatwerk geboden aan de mensen die gebruik wilden maken van sanitaire voorziening. Er wordt op korte termijn een sanitaire voorziening gecreëerd bij gebouw 17, de Maatschappelijke opvang aan de Kazernelaan. Hier kan, onder begeleiding van Leger des Heils, gebruik van gemaakt worden door mensen die hier behoefte aan hebben.

Ad 7.

Het gaat om een gemêleerde groep met verschillende achtergronden. Allereerst kunnen zij zich altijd melden bij onze Toegang. Daar wordt bekeken of men in aanmerking komt voor opvang (in onze regio) (rechthebbend) of wordt men verwezen naar de regio waar dat wel kan. Situaties worden individueel beoordeeld en waar nodig wordt een plek/maatwerkoplossingen geboden. Desondanks zal dat betekenen dat niet iedereen (direct) een passende plek kan krijgen of dat deze plek niet naar tevredenheid is. Voor mensen die niet-rechthebbend zijn voor opvang of

geschorst zijn voor de (nacht)opvang geldt dat zij niet actief zullen worden benaderd door handhaving, zolang er geen sprake is van aanwas of onveilige situaties. Zie verder antwoord op vraag 8.

Ad 8.

Er is besloten om een noodvoorziening voor rechthebbenden op nachtopvang te openen. Dit wordt op korte termijn gerealiseerd. Het gaat om een noodvoorziening waar een bed en douche kan worden geboden. Overigens is het van belang te realiseren dat ook als deze noodvoorziening in werking is, er naar verwachting nog steeds sprake zal zijn van potentiële buitenslapers die om uiteenlopende redenen geen gebruik kunnen maken van de geboden mogelijkheden (schorsing, niet-rechthebbend voor opvang en/of in onze regio) of die er zelf voor kiezen om geen gebruik van te maken de mogelijkheden die hen geboden worden.

Ad 9.

Als gemeente Ede zijn wij centrumgemeente voor de regio Veluwevallei voor de (maatschappelijke) opvang van dak- en thuislozen. Dat betekent dat wij van het Rijk middelen ontvangen om de maatschappelijke opvang voor deze regio te organiseren. Daarin werken we actief samen met de regiogemeenten en is er een gezamenlijk (vastgestelde) regiovisie. Samenwerking is gericht op het voorkomen dat inwoners dakloos raken (preventie) en om mensen zo snel mogelijk weer (bij voorkeur duurzaam) te huisvesten na dakloosheid/opvang. De 'grote' opvangvoorzieningen zijn gecentreerd in gemeente Ede. Maar er zijn ook diverse (kleinschalige) opvangplekken in de wijk in de regiogemeenten.

Ad 10.

We werken in de regel altijd nauw samen tussen veldwerk, opvangvoorzieningen, toegang, regiogemeenten en andere partners in de keten. In dit geval heeft Leger des Heils besloten niet tot opvang over te gaan van deze inwoner, ondanks meerdere verzoeken vanuit de gemeente om dit wel te doen.

Bijlage: Brief Wesley en Albert aan de burgemeester

Hallo meneer de burgermeester,

Wij hebben ons vaak afgevraagd of het nut zou hebben om u te schrijven. Toch willen wij u bij deze een keer uitnodigen bij ons op het kamp, zodat u zelf zult zien dat wij niet echt schorrie morrie zijn. Wij hebben ook onze normen en waarden net als iedereen. We moeten elke dag knokken om de voor u en de rest normaalste zaken (Naar de wc, water halen, telefoon opladen, douchen etc.).

Uiteindelijk is het stimulant uit uw eigen raad geweest die maakt dat wij, die door uw gemeentehuis 'de buitenslapers' worden genoemd, u doen schrijven. Want inderdaad, wij zijn buitenslapers omdat gemeente Ede 1 mei besloot de deuren van haar nacht opvang dicht te doen. Wij, Albert en Wesley, die in de volksmond van uw gemeente zélf gewoon dakloos of zelfs 'zwervers' zijn, hebben geen andere keus meer dan u op deze manier te overtuigen dat onze situatie ingewikkeld is, vele facetten kent, maar voor ons (en iedereen!) onmenselijk en zelfs wreed en uitzichtloos is. Wist u dat er voor enkele van ons elke dag een keus is te moeten kiezen op het wachten

van hulp óf... zelf onze 'zaken' maar regelen. Niemand hoeft ons of u uit te leggen dat er zo streepjes achter namen komen, zuigkracht ontstaat en uiteindelijk een situatie als deze.

Een situatie waarin wij zonder sanitair, bekeken, belezen en bekritiseerd door een gehele stad, waardoor er uiteindelijk een verkapte klopjacht lijkt te zijn begonnen. Er zijn slimme en fatsoenlijke mensen onder ons. Mensen die hun hele leven al vechten om te overleven. Die de laatste 6 weken niets anders doen dan elkaar een beetje in het gareel te houden om uit het (zoek)licht te blijven. We hebben betrokkenheid van het Leger des Heils, zoeken steun bij politieke partijen, media en enkele vrienden die zelf van de straat komen steken een helpende hand toe.

Maar het is niet genoeg. Ondanks de gebreken die wij door dit leven zijn gaan tonen en terecht op terecht gewezen kunnen worden. Is er ooit gesproken met ons over hulp? Welke hulp wij nodig hebben? Waar onze behoeftes, eigen regie en noodzaken liggen?

We kunnen niet wassen. Onze tanden niet fatsoenlijk poetsen. Allemaal kleine dingetjes waar je overheen groeit als je lang op straat woont. Maar wat pijn blijft doen is je kinderen niet kunnen zien, als paria beschouwd worden en uiteindelijk door 'cultuur', hardheid en machteloosheid van verliezen, je eigenwaarde elke dag op de proef wordt gesteld.

Terwijl we ideeën hebben over hoe wij dit voor ons allen makkelijker kunnen maken. Met minder handhaving, meer respect, minder onnodig (en dreigend?) overleg en een 'spel' met open kaarten. Onder ons zijn werkende mensen met talenten. Om te bouwen, om plannen te schrijven, om ons leven vorm te geven mét en door elkaar.

Het lijkt mij dat elke gemeente voor die vorm van participatie staat. Hierbij nodigen wij u dan ook van harte uit. Helaas is er geen specifiek adres om door te geven, maar u kunt ons bereiken op: ■■■■■■■■

Ondertekend: Wesley en Albert